Урок до Всесвітнього дня прав людини.

Методичні вказівки.

Правова культура особистості передбачає, насамперед, усвідомлення своїх прав, обов'язків, відповідальності за свої дії.

Сенс проведення цього уроку полягає в необхідності розвивати в учнів почуття людської гідності, стимулювання у них бажання реалізувати свої права, розвитку в школярів переконань у необхідності дотримання правових норм, необхідності виконувати обов'язки, поваги до прав інших.

Його основна мета - не вивчення законів, указів, постанов, а зробити так, щоб учні відчули ідею основних прав людини і обов'язків громадянина, зрозуміли, що вони мають безпосереднє відношення до їх життя і усвідомили відповідальність, навчились поважати права інших людей.

Для учнів, яким пропонується даний урок, дуже важливий принцип самостійності щодо входження в життя, пізнання світу, який багато в чому, був і є для них невідомим. Щоб зробити цей процес корисним та безпечним в ході проведення уроку можуть бути представленні вправи, на яких учні знайомляться з новими поняттями, аналізують проблемні ситуації. Під час цієї роботи, учасники отримують нові знання, навички, формують власну позицію.

Мета:підвищити обізнаність підлітків в сфері прав людини, їх ролі в житті кожної людини; розкрити поняття «права людини»; надати інформацію про основні положення Загальної декларації прав людини; познайомити учасників з обов'язками громадянина України.

Основні поняття: права людини, людська гідність, особиста гідність, обов'язки громадянина України; декларація, Конституція.

1. Вступне слово вчителя до уроку.

Сьогодні ми проводимо урок «Права людини. Права та обов'язки громадянина України». Після вивчення якого ви зможете розповідати, що таке права людини, які права міститися в Загальній декларації прав людини, в чому полягає її значення. Ви познайомитесь з правами та обов'язками громадянина України.

Права людини можна розуміти як щось, що визначає базові норми, необхідні для того, щоб жити кожній людині в світі з почуттям гідності. Гідність - це моральна риса, яка відображає унікальну, неперевершену цінність людини. Права людини - це насамперед її можливості існувати та розвиватися як особистість. Юридично права людини закріплені в

системі міжнародних і національних документів у сфері прав людини.

2. Вправа «Як ви думаєте?

Необхідне оснащення: папір формату А4, набори карток (додаток №1)

Хід вправи

Вчитель об’єднує учасників в 4 (5) малих груп:

Роздає папір формату А3 або А1, набори карток (додаток №1) і дає завдання.

1. Розділити маркером папір на 3 частини (сектори) кожну частину підписати (у горі) відповідно до зразка:

У деяких випадках У більшості випадків Завжди

2. Прочитати зміст картки, покласти в один з цих секторів і обговорити аргументи, чому саме це повинно дотримуватися так, як ви визначили. Наприклад: на картці написано «не можна катувати». Якщо ви вважаєте, що це повинно бути завжди покладіть у сектор «завжди».

Назви секторів означають що, дії які записані на карточках, можуть відбуватися «у деяких випадках», «у більшості випадків», «завжди».

Після завершення, групи презентують свої результати.

Коментар вчителя.

Цей перелік прав – схожий з Загальною декларацією прав людини.

Засади прав людини проголошені Загальною декларацією прав людини, яка була прийнята 10 грудня 1948 року. Цей день відзначається у усьому світі як день прав людини.. Сила декларації є в тому, що в ній уперше комплексно сформульовані всі основні права і свободи та обґрунтовується необхідність їхнього захисту. У преамбулі декларації підкреслено, що визнання гідності, рівних і невід'ємних прав людини є основою мирного розвитку, свободи і справедливості.

Запитання для обговорення

1. Яку інформацію ви отримали, виконуючи цю вправу ?
2. Чому необхідно вам знати права людини?

3. Інформаційне повідомлення « Що таке права людини».

Необхідне оснащення: робочий зошит, аркуш паперу для фліп-чарту, маркери.

Хід проведення

На початку, вчитель запитує учасників, як би вони визначили поняття «права людини»?

Підсумовуючи вислови учасників, вчитель дає таке визначення даному поняттю:

Права людини – це забезпечення державою можливості задовольнити людиною своїх життєвих потреб та інтересів.

А потім вчитель надає інформаційне повідомлення.

Права людини потрібні для того, щоб захистити і зберегти людську суть кожного, щоб забезпечити кожній людині гідне життя - життя, яке людина заслуговує.

Ознаки прав людини:

1. Права людини належать кожній людині тому, що вона народились людиною. Права людини не можна купити, або успадкувати тому що: Права Людини – це «природні прав» кожної людини

2. Права людини однакові для кожної людини, незалежно від раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, політичних чи інших переконань, національного або соціального походженнях, стану здоров'я, майнового інших відмінностей.

3. Права людини універсальні. Із універсальності прав виходить дуже важливий принцип, на якому ґрунтуються права людини – рівність. Всі люди рівні хоча б тому, що вони люди.

4. Права людини – неподільні: різні права пов'язані між собою: здійснення одного, як правило, залежить від дотримання інших;немає жодного права, яке б вважалось важливішим за інше.

5. Оскільки права людини мають відношення до самого факту людського існування, їх не можна відняти, їх не можна втратити тому, більшість прав людини є невід'ємними. Права Людини можуть бути лише обмежені заради безпеки інших людей, заради прав інших людей.

6. Джерелом прав людини є людська гідність. «...права випливають з властивої людській особі гідності» (із преамбул до Міжнародного пакту про економічні, соціальні та культурні права і Міжнародного пакту про громадянські та політичні права). Людська гідність – витікає з суті людської, властива і немовляті, і злочинцю. Особиста гідність – близьке до людської гідності, але її ми заробляємо самі і вона зростає, якщо ми поводимося благородно і падає, якщо здійснюємо що-небудь погане».

7. Права людини - це ті основні стандарти, без яких люди не можуть жити з відчуттям своєї людської гідності. Повага до них є передумовою повного та цілісного розвитку окремої особи та всього суспільства.

8. Права людини – діють у взаємо відносинах «влада – людина». Права людини – це межі влади. Спроби застосувати методологію і термінологію прав людини до відносин між людьми не виправдалися і, говорячи сьогодні про права людини, ми маємо на увазі взаємовідносини між людиною і державою. І хоч сім'я, любов, дружба або відносини з сусідами є джерелами цілого ряду прав і обов'язків, поняття прав людини до них не

застосовується

9. Права людини визначають ту сферу життєдіяльності людини, в яку влада не може втручатись і ті обов’язки, які має держава щодо людини. Тому права людини називають позитивними – тобто розуміють як обов’язки влади перед кожним членом суспільства (наприклад право на освіту. В той же час «свободи» – негативні права – тобто вони забороняють державі втручатися в деякі сфери нашого життя (свобода слова і сумління – заборона втручання в життєво важливі сфери – утримання від дій, що обмежують ці права. В юридичній літературі поряд зі словами «права людини» ви можете зустріти «свободи», як-от: свобода слова, свобода думки. Право є тим, реалізацію чого держава гарантує, свобода ж є простором, в який державі не можна втручатися. Тому іноді кажуть «права і свободи людини».

10. Жодна людина не може відмовитися від своїх прав без важливих правових наслідків. Якби навіть хтось відмовився добровільно від своїх прав, наприклад права на суд, така відмова не мала б правової сили – влада не може цього використати і визначити йому покарання без судового процесу.

11. Права людини юридично гарантовані. Міжнародними і державними документами.

12. Держава мусить гарантувати дотримання прав і свобод своїм громадянам. Права і свободи громадян становлять кордон для втручання влади. Якщо влада чи її представник (скажімо, державний службовець) порушить чиїсь права або свободи, громадянин має право звернутися до суду, незалежного від цієї влади.

13. Права людини стосуються різних сфер життя і діяльності людей. Найчастіше ми говоримо про особисті права, політичні, економічні, соціальні й культурні. Особисті права стосуються охорони приватного життя особистості, її свободи, безпеки, власності. Політичні права – це права, що ними користується людина як учасник громадського життя і які пов'язані з участю громадян у виконанні та контролюванні влади. Економічні права стосуються людини як учасника господарського життя: права власності й праці, право на страйк та ін. Соціальні права зобов'язують державу до створення умов гідного рівня життя, охорони здоров'я і соціального забезпечення. Культурні права містять право на навчання та участь у культурному житті»

Запитання для обговорення

1.Чому вам необхідно знати права людини ?

2. Чому перелік обов'язків набагато менший, ніж перелік прав і свобод громадян в Україні?

3. Чи пов'язані між собою права та обов'язки громадян? Доведіть свою думку.

5. Підсумки заняття.

Вчитель пропонує учасникам пригадати все, що відбувалось протягом заняття і по черзі відповісти на запитання.

1. Які знання ви отримали на занятті?
2. Як ви використовуватиме ці знання в повсякденному житті?

Гарник Н.А., вчитель історії і правознавства КЗ «Технічний ліцей м. Дніпродзержинська»

Картка № 1

Не можна вбивати

Картка № 2

Людям дозволяється критикувати свій уряд

Картка № 3

Не можна катувати

Картка № 4

Люди можуть розмовляти і зустрічатися з коханою людиною

Картка № 5

Не можна мати рабів

Картка № 6

Не можна примушувати людину працювати

Картка № 7

Досягнувши певного віку, людина може одружуватися з ким хоче

Картка № 8

Людина, звинувачувана у скоєні злочину, повинна бути судима тим, хто не має відношення до справи

Картка № 9

Люди можуть говорити і писати те, що хочуть

Картка № 10

Картка № 10

Люди можуть подорожувати і покидати свою країну, якщо вони того бажають.

Картка № 11

До всіх людей треба ставитись однаково, незалежно від їх статі, зовнішності, віку або країни, з якої вони приїхали.

Картка № 12

Приватні листи не можна читати, а розмови — підслуховувати

Картка № 13

Люди, які знаходяться у в'язниці, повинні знати, чому їх там тримають

Картка № 14

Люди можуть мати або не мати релігійних переконань